

Aan het lid van Provinciale Staten
Mevr. F. Feenstra

Onderwerp Beantwoording Statenvragen van SP over persluchtopslag Zuidwending

Dossiernummer	K38875
Documentnummer	2023-053279
Datum GS	23-05-2023
Behandelaar	P.G. van der Sleen
Telefoonnummer	050-316 4049/ 0652761721

Geachte mevrouw Feenstra,

Hierbij beantwoorden wij uw vragen over ondergrondse opslag van perslucht in zoutcavernes door Corre Energy Storage B.V. (in het vervolg Corre) te Zuidwending/Ommelandewijk, zoals door u gesteld in de brief van 17 april 2023.

Bij brief van 13 december 2022, kenmerk 2022-126328, hebben wij uw Staten geïnformeerd over de toenmalige stand van zaken van deze opslag en ook die over de opslag van waterstof door EnergyStock-HyStock. Daarnaast is dit onderwerp nogmaals kort aan de orde geweest in de commissievergadering van uw Staten op 1 februari jl. De stand van zaken wat betreft vergunningen was toen niet gewijzigd en dat is eigenlijk nog steeds het geval. De ambtelijke werkgroep voor dit project, waar in de brief van 13 december 2022 naar wordt verwezen, is op 16 januari, 13 maart en 8 mei 2023 bijeen geweest en daar is de stand van zaken telkens besproken.

Vooraf procedure

Tot op heden zijn er door Corre geen aanvragen voor een omgevingsvergunning dan wel een instemming met een Opslagplan ingediend bij het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK). Wel is er in 2022 door Nobian een aanvraag voor een tijdelijke omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een proefboring (evaluatieboring) ten behoeve van het persluchtopslag-project ingediend bij het ministerie van EZK. Tot op heden is het ontwerpbesluit van deze tijdelijke vergunning (van Nobian) nog niet ter inzage gelegd. Het is onduidelijk wanneer dit wel gebeurt. Eenieder kan op een later moment een zienswijze indienen op dat ontwerpbesluit en daarna eventueel een rechtsgang volgen. Er is dus nog geen toestemming voor het uitvoeren van deze boring.

Daarnaast heeft Nobian eind 2022 een aanvraag bij het ministerie van EZK ingediend voor een Opslagvergunning (dus geen Opslagplan). Dit is het economische alleenrecht (een gebiedsreservering) voor het opslaan van in dit geval perslucht; dat is niet hetzelfde als het daadwerkelijk opslaan daarvan. Deze aanvraag van Nobian is door het ministerie van EZK buiten behandeling gesteld. Nobian kan een toekomstige Opslagvergunning, later met instemming van de Staatssecretaris Mijnbouw van EZK op basis van de Mijnbouwwet, overdragen aan Corre. Corre moet dan eerst op basis van de Mijnbouwwet door de staatssecretaris erkend zijn als mijnbouwonderneming.

Als die erkenning en daarna de overdracht heeft plaatsgevonden kan Corre het werkelijke opslaan regelen via het vragen om instemming van de staatssecretaris met een Opslagplan. Dit plan moet dan door Corre worden ingediend.

Wanneer de Opslagvergunning zou zijn overgedragen van Nobian naar Corre, dan moet binnen één jaar na dat moment een Opslagplan ingediend zijn. En daar is nu in het geheel geen zicht op. Dit heeft het ministerie van EZK doen besluiten tot buiten behandeling laten van de aanvraag van Nobian.

Mogelijk dat op een later moment Nobian opnieuw een dan geactualiseerde aanvraag voor een Opslag- vergunning bij het ministerie van EZK zal indienen.

Hieronder zullen wij uw vragen beantwoorden.

1. Is het college op de hoogte van de zorgen van de gemeente Pekela en Veendam over de gestapelde mijnbouw in de omgeving en het gebrek aan draagvlak in de omgeving? Zo ja, wat vindt het college van deze zorgen? Wat onderneemt het college voor stappen om gehoor aan deze zorgen te geven? Heeft het college al contact gehad met de gemeenten om te bezien wat de provincie kan betekenen voor deze gemeenten?

Ja, wij zijn op de hoogte van deze terechte zorgen. Mijnbouwactiviteiten kunnen wat ons betreft alleen plaatsvinden als de veiligheid gewaarborgd is. Wij vragen al jaren, in regionaal verband waar de gemeenten Veendam en Pekela deel van uitmaken, in verschillende dossiers aandacht voor de problematiek van de zogenaamde gestapelde mijnbouw.

Wij willen ook één schadeloket, waarbij schade volgens één procedure wordt afgehandeld met toepassing van het wettelijk bewijsvermoeden ongeacht de aard van de mijnbouwactiviteiten. Zie ook onze brief van 4 oktober 2022, kenmerk 2022-089018, "*Beantwoording Statenvragen Bodemdaling/Mijnbouw*", die behandeld is in de Statencommissie-vergadering van 30 november 2022.

In onze regionale reactie van maart 2023 op het rapport van de parlementaire enquêtecommissie "Groningers boven gas" hebben wij wederom aangedrongen op de noodzaak van één loket voor mijnbouwschade waar volgens één kader (het wettelijk bewijsvermoeden) schade wordt afgehandeld.

In het bestuurlijk overleg met o.a. het ministerie van EZK, de gemeenten Veendam en Pekela en het waterschap Hunze en Aa's (WHA) op 27 maart jl. over het waterstofopslag-project van EnergyStock-HyStock te Zuidwending/Ommelanderswijk is ook gesproken over de zorgen van de twee gemeenten wat betreft het persluchtproject en hun visie daarop. De Staatssecretaris Mijnbouw van EZK komt nog met een reactie op de hem toegezonden brief van deze twee gemeenten over Corre.

2. In de nota ondergrond kunnen wij lezen dat de provincie hecht aan inspraak van omwonenden en regionale overheden in het vergunningsproces. Op welke wijze is de inspraak van omwonenden en regionale overheden geregeld voor de plannen van Corre Energy? Hoe verwerkt het college die inspraak in haar adviezen ten aanzien van de vergunning?

Zie ook de inleiding van deze brief. Er loopt op dit moment geen vergunningprocedure van Corre. Het is ook niet duidelijk wanneer dit het geval zal zijn. Wij vinden het belangrijk dat bij deze mogelijk toekomstige procedure de omgeving adequaat wordt betrokken.

Wij gaan ervanuit dat het ministerie van EZK daarbij, net als bij de procedure voor het waterstofopslag-project gebeurt, invulling zal geven aan

omgevingsparticipatie conform dan wel in de geest van de Omgevingswet. De Omgevingswet zal per 1 januari 2024 volledig in werking treden.

Wanneer Corre aanvragen indient bij het ministerie van EZK worden alle wettelijke adviseurs in de gelegenheid gesteld de staatssecretaris te adviseren. Dit zijn het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM), de Nederlandse organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek (TNO), de Technische Commissie Bodembeweging (Tcbb) en de decentrale overheden, te weten de gemeenten Veendam en Pekela, het waterschap Hunze en Aa's en de provincie Groningen. Bij het adviesverzoek aan de decentrale overheden worden door het ministerie van EZK ook de adviezen van het SodM, TNO en de Tcbb verstrekt. Deze adviezen worden door ons betrokken bij onze advisering op basis van de Nota Ondergrond en onze Omgevingsvisie aan de staatssecretaris. Op dat moment is de inspraak vanuit de omgeving op de ontwerpbesluiten nog niet aan de orde; deze ontwerpbesluiten zijn er dan nog niet.

3. Er zijn meerdere ondernemingen die verschillende activiteiten in de ondergrond uitvoeren of willen gaan uitvoeren (NAM, Nedmag, Nobian, Energystock Energy). Tot nu toe is er nog steeds geen 1 loketfunctie geregeld, ondanks dat dit al meerdere keren vanuit de Regio is aangegeven dat dit er moet komen. Hierdoor is de schadeafhandeling en aansprakelijkheid niet goed geregeld. Welke stappen onderneemt het college om er zorg voor te dragen dat dit ene loket er komt voor onze inwoners en zij niet meer van het kastje naar de muur worden gestuurd en regelmatig met lege handen staan? *

Zie ons antwoord op vraag 1.

4. Deelt het college de mening van de SP dat de provincie negatief moet adviseren zolang de schade afhandeling en de aansprakelijkheid niet goed geregeld zijn? Zo ja, welke stappen gaat het college ondernemen om dit kenbaar te maken aan het Rijk? Zo nee, waarom niet? Welke afwegingen maakt het college om te komen tot een advies? Wat zijn belangrijke punten om een negatief advies af te geven?

Op 2 juni 2020, kenmerk 2019-104700/23/A.10, hebben wij een Letter of Support (LoS), met daarin een verwijzing naar onze Omgevingsvisie en de Nota Ondergrond (GS-vaststelling d.d. 11 februari 2020; PS-vaststelling 30 september 2020) voor dit opslagproject aan Corre gezonden, waarin expliciet is opgenomen dat daarmee niet op voorhand vaststaat of vergunningen wel verleend kunnen worden. Hiermee houden wij in de nog te doorlopen procedures de opties voor inspraak en een eventuele rechtsgang open. De basis van de Nota Ondergrond is dat mijnbouwactiviteiten veilig moeten kunnen worden uitgevoerd; het belangrijkste criterium. Wij baseren ons daarbij dan in hoofdzaak op de adviezen van SodM en TNO. Mocht het tot een adviesverzoek van het ministerie van EZK komen dan zullen we naar bevind van zaken de staatssecretaris adviseren in afstemming met de andere betrokken decentrale overheden.

5. Heeft het SODM al beoordeeld of het veilig is perslucht te op te slaan in zoutcavernes en wat betekent dit voor het advies van de vergunning? Kijkt het SODM hierbij ook expliciet naar de wisselende druk?

Nee, er loopt nog geen vergunningprocedure. Zie ook onze beantwoording hier boven en de inleiding. Bij de bestaande projecten voor de opslag van gasen in cavernes, zoals die voor aardgas (Zuidwending) en stikstofgas (Heiligerlee), worden voorschriften gesteld zowel aan de (maximale) boven- en (minimale) onderdruk op enig moment als ook voorschriften aan de drukverschillen die er op dag-niveau mogen ontstaan in de cavernes door het vullen met dan wel produceren van gasen. Dit zal naar onze verwachting ook het geval zijn voor een opslag van perslucht in cavernes; dit is een gebruikelijke gang van zaken.

6. Corre Energy is deels in handen van de Engelse investeringsmaatschappij Infracapital. De belangen van deze aandeelhouders zullen naar verwachting een rol spelen in de manier waarop de lusten en de lasten verdeeld zullen worden. Hoe kijkt het college hiertegen aan? Is er ook afstemming met de aandeelhouders?

We vinden het belangrijk dat er in betrokken regio's, zoals Zuidwending/Ommelanderswijk, eindelijk een (betere) verdeling komt van lusten en lasten van mijnbouwactiviteiten. De staatssecretaris Mijnbouw heeft in zijn "Contourennota aanpassing Mijnbouwwet" van 20 januari jl. en de zogenaamde "nazorgbrief" van 26 januari jl. "Herziening mijnbouwbeleid: nazorg en zorgplicht", daarover ook geschreven, over onder andere het deels laten terugvloeien van baten naar regio's. Tijdens het TK-commissiedebat EZK hierover op 23 maart jl. heeft hij toezeggingen gedaan die daarop betrekking hebben. Zo heeft hij toegezegd om met betrekking tot de contourennota met een nadere uitwerking van de opbrengstverdeling van mijnbouwactiviteiten te komen. En verder heeft hij toegezegd om een notitie over gestapelde mijnbouw aan de Kamer te doen toekomen en daarbij onder andere in te gaan op de onderwerpen nazorg en bewijsvermoeden. Beide stukken worden in het tweede kwartaal van dit jaar verwacht. Wij kijken met belangstelling naar deze publicaties uit.

In het kader van de opvolging door het college van de op 14 december 2022 aangenomen motie "Fonds omwonenden zoutwinning", nr. 464, heeft gedeputeerde Van Dekken met zowel Nedmag als Nobian een eerste verkennend gesprek gevoerd over het inrichten van een vorm van gebiedsfonds. Beide bedrijven staan daar niet onwelwillend tegenover en zullen een voorstel uitwerken en aan ons voorleggen om verder over te kunnen praten ook met andere betrokken overheden. In het gesprek met Nobian is nadrukkelijk ook gesproken over de situatie van de meerdere mijnbouwondernemingen ter plaatse van Zuidwending/Ommelanderswijk en hoe daarmee om te gaan. Aan een samengaan in een of andere vorm van gebiedsfonds zou kunnen worden gedacht. Wij zien dit als het begin van een traject dat zijn eindpunt nog niet heeft bereikt.

We spreken op dit moment rechtstreeks met de mijnbouwbedrijven en niet met aandeelhouders van die bedrijven.

7. Op 22 februari 2023 nam de Provinciale Staten motie 485 "verkenning versterking publieke regie energievoorziening" aan. Deze motie roept o.a. op uit te werken/te onderzoeken welke stappen nodig zijn om de publieke belangen in de lokale en provinciale energievoorziening beter te borgen. Is er al gestart met de uitvoering van deze motie? Het lijkt ons waardevol om in dit onderzoek ook de borging van publieke belangen bij de opslag van stoffen in zoutholtes mee te nemen. Kan het college toezeggen dat dit gebeurt?

Er is gestart met de uitvoering van deze motie. We maken in eerste instantie gebruik van de kennis die binnen de provincie voorhanden is. Wij willen de publieke belangen zo goed mogelijk borgen ook bij de opslag van stoffen in zoutcavernes. Wij zullen uw Staten op een later moment nader informeren over de opvolging van uw motie 485 "verkenning versterking publieke regie energievoorziening".

Afsluitend

In de afgelopen jaren is op verschillende momenten aandacht in de pers geweest voor dit voorgenomen opslagproject en ook zijn er meerdere malen informatiebijeenkomsten door de initiatiefnemers belegd in de omgeving. Voor meer informatie over dit project verwijzen wij u graag naar deze website: <https://correenergystorage.nl/?lang=nl>

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Groningen, 23 mei 2023

Gedeputeerde Staten van Groningen:

, voorzitter.

, secretaris.